

Datum: 04.08.2021

Medij: Politika

Rubrika: Kultura

Autori: Redakcija

Теме: Јене Хајнал/Хајнал Јено; Savez vojvođanskih Мађара-(SVM); Nacionalni savet мађарске

Naslov: Cenzura za pozorište ili rampa za neukus

Napomena:

Površina: 513

Strana: 14

Цензура за позориште или рампа за неукус

Председник Мађарског националног савета захтевао је од путујућег Салашког позоришта да не иде на турнеју са новом премијером представе „Казимир и Каролина”

Суботица – Да ли је Мађарски национални савет у суштини забранио представу „Казимир и Каролина” Салашког позоришта, или је напoкoн неко скренуо пажњу овом театру да треба да промени репертоарску политику? Како је театар, често романтично представљан, са глумцима који у сеоским колима крстаре од салаша до салаша, стигао у средиште узвреле политичке и културне дебате?

Представа по тексту Едена вон Хорвата „Казимир и Каролина” у режији Роберта Ленарда, премијерно је изведена 25. јула у селу Кавило поред Бачке Тополе, где је и седиште Салашког позоришта. Ово позориште које чине махом млади глумци и студенти, основано 1978. године наступа у време сезоне одмора званичних театарских тако што путује по селима Војводине играјући представе на мађарском језику. Међутим, два дана након премијере, Јене Хајнал, председник Мађарског националног савета, тражио је да позориште не иде на турнеју са новом преставом, јер како је написао, не одсликава сјајну прошлост овог театра, његову традицију и доводи у питање све оно што савет сматра важним. Хајнал је у писму навео да је идеја овог театра забава за све узрасте, а уместо тога доноси неукус, провокацију и неприхватљиво обраћање са сцене.

Овај став председника Мађарског националног савета изазвао је праву буру у јавности. То је, вероватно, популо и Иштвана Пастора, председника Савеза војвођанских Мађара, да се на друштвеним мрежама огласи подужим писмом које је упутио Јене Хајналу у знак подршке. Пастор наводи да су годинама слушали незадовољне коментаре публике због, како је рекао, катастрофално неукусних представа. Упитао се где су границе моралности и слободе говора, јер је реч о театру чије представе гледа читаво село, од деце до старца.

И Пастор и Хајнал подсетили су да Салашко позориште ужива финансијску подршку, да им је изграђена позоришна зграда у селу Кавило, а да га је Мађарски национални савет уврстио у институције од посебног значаја за ову мањинску заједницу. Пастор је такође у писму навео да сматра да је без одлагања потребан и разговор о стратегији културног и позоришног живота.

Салашко позориште удовољиће захтеву Мађарског националног савета и неће ићи на турнеју по Војводини, али ће представу „Казимир и Каролина” играти свако вече у свом седишту у Кавилу – огласио се и театар.

„Као посленици позоришта и уметности верујемо у академску слободу уметности, њену неповредивост и мисију”, стоји у одговору Салашког

тиције у којем се тражи да Мађарски национални савет одбаца захтев Јене Хајнала, као и да позоришни уметници имају слободу стваралаштва.

Глумица Жужа Калман, поднела је оставку на чланство у Мађарском националном савету где је заступала опозициони Мађарски покрет. Огласили су се и глумци и редитељи који су пре више од четири деценије осно-

Из представе „Казимир и Каролина”

позоришта и закључује да су отворени за дијалог и заједничко тражење решења. Реакција редитеља спорне представе Роберта Ленарда била је нешто оштрија: – Забрана „Казимира и Каролине” (јер узалуд улепшавамо, забрањена је и то је случај без преседана у историји мађарског позоришта у Војводини) из неколико аспеката је неподношљива и некоректна – написао је Ленард.

Играње представе је настављено у селу Кавило, али се бура није смирила. Организовано је потписивање пе-

вали овај театар, оцењујући да је заиста у протеклом периоду било репертоарских промашаја, али да се то не решава оваквим забранама. Овај случај Салашког позоришта привукао је пажњу и у Мађарској, Јожеф Балог организатор позоришног фестивала у Сегедину на отварању манифестације подржао је Салашко позориште. Удружење позоришних критичара Мађарске такође је критиковало потез председника Мађарског националног савета.

Александра Исаков

